

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 11 Ιουλίου 2017
(OR. en)

11173/17

EF 163
ECOFIN 639

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

Θέμα: Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου (11 Ιουλίου 2017)

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη», που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο κατά την 3555η σύνοδό του στις 11 Ιουλίου 2017.

Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη
- Συμπεράσματα του Συμβουλίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

1. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι η οικονομική κρίση και η επακόλουθη ύφεση, καθώς και διαρθρωτικοί παράγοντες, που ενίοτε συνοδεύονται από ανεπαρκείς πρακτικές χορήγησης δανείων, είχαν ως αποτέλεσμα να βρεθούν οι τράπεζες σε ορισμένα κράτη μέλη με υψηλά ποσοστά μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ).
2. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ότι, αν και στα περισσότερα κράτη μέλη τα υψηλά ποσοστά ΜΕΔ δεν προέκυψαν κατά τα τελευταία έτη, οι αρνητικές επιπτώσεις των σημερινών υψηλών ποσοστών ΜΕΔ σε σημαντικό αριθμό κρατών μελών ενδέχεται να δημιουργήσουν κινδύνους διασυννοριακών δευτερογενών συνεπειών σε σχέση με τη συνολική οικονομία και το χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ και να μεταβάλουν τις εντυπώσεις της αγοράς για τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα στο σύνολό του, ιδίως στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης.
3. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι, μολονότι οι τράπεζες φέρουν την πρωταρχική ευθύνη για την αναδιάρθρωση των επιχειρηματικών μοντέλων τους και την επίλυση των ζητημάτων που αφορούν τα ΜΕΔ τους σε εύθετο χρόνο, περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση του υφιστάμενου αποθέματος ΜΕΔ και την αποτροπή της μελλοντικής εμφάνισης και συσσώρευσης ΜΕΔ θα ήταν επωφελή για την ΕΕ στο σύνολό της, δεδομένου ότι θα συνέβαλλαν στην ενίσχυση της ανάπτυξης και τη μείωση του χρηματοπιστωτικού κατακερματισμού.
4. ΕΠΙΣΗΜΑΙΝΕΙ ότι, λόγω του μεγέθους τους, τα σημερινά υψηλά ποσοστά ΜΕΔ σε ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να μην μπορέσουν να μειωθούν με ικανοποιητικό ρυθμό, παρά την οικονομική ανάκαμψη, και ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ για τα μέτρα που έχουν ληφθεί ήδη και για τη σημαντική πρόοδο που έχουν σημειώσει ορισμένα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα και οργανισμοί της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτού του κληροδοτημένου ζητήματος και την αποτροπή της επανεμφάνισής του. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ ότι οι εποπτικές αρχές έχουν επί του παρόντος τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν ειδικά μέσα, όπως, ενδεχομένως, την εκτίμηση των διαπιστωθεισών ή πιθανών ζημιών με ορθή αποτίμηση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την αποκατάσταση των ποσοστών των ΜΕΔ σε βιώσιμα χαμηλότερα επίπεδα και ότι θα πρέπει να ενισχυθούν τα κίνητρα προς όλα τα πιστωτικά ιδρύματα της ΕΕ για την προδραστική αντιμετώπιση των ΜΕΔ, με παράλληλη αποφυγή των διαταράξεων που θα προέκυπταν από πωλήσεις σε εξευτελιστικές τιμές.

5. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι οι κανονιστικές μεταρρυθμίσεις της ΕΕ μετά την κρίση, συμπεριλαμβανομένων των ενεργειών για τη θέσπιση της Τραπεζικής Ένωσης, σηματοδοτούν μια συστημική αλλαγή με στόχο την προστασία των χρημάτων των φορολογουμένων, τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας στη ζώνη του ευρώ και την ΕΕ στο σύνολό της και την ενίσχυση των μηχανισμών της αγοράς στον τραπεζικό τομέα, στο πλαίσιο των οποίων είναι ουσιαστικής σημασίας τα εργαλεία εξυγίανσης και ιδίως η διάσωση με ίδια μέσα. Η αντιμετώπιση του ζητήματος των ΜΕΔ, η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στην άρση των εμποδίων για την περαιτέρω αναδιάρθρωση του τραπεζικού τομέα, θα πρέπει να είναι συμβατή με αυτούς τους κανόνες, περιλαμβανομένων της οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD) και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις·
6. ΤΟΝΙΖΕΙ ότι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνδυάζει ένα μείγμα συμπληρωματικών δράσεων πολιτικής, σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο ανάλογα με την περίπτωση, είναι ο πλέον αποτελεσματικός τρόπος για να αντιμετωπισθούν τα υφιστάμενα αποθέματα ΜΕΔ, καθώς και η εμφάνιση και συσσώρευση νέων ΜΕΔ στους ισολογισμούς των τραπεζών, ιδίως και στους τέσσερις ακόλουθους τομείς πολιτικής: (i) εποπτεία, (ii) διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις των πλαισίων αφερεγγυότητας και είσπραξης οφειλών, (iii) ανάπτυξη δευτερογενών αγορών για επισφαλή περιουσιακά στοιχεία και (iv) ενίσχυση της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος·
7. ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ, ως εκ τούτου, την έκθεση σχετικά με τα ΜΕΔ¹ που καταρτίστηκε από την υποομάδα της επιτροπής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (έκθεση ΜΕΔ) και ΚΑΛΕΙ τα κράτη μέλη, καθώς και τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς και τις υπηρεσίες της ΕΕ να προωθήσουν τις εργασίες σχετικά με τις επιλογές πολιτικής που περιέχονται στην έκθεση, με βάση τα παρόντα συμπεράσματα του Συμβουλίου·
8. Στο πλαίσιο αυτό ΚΑΛΕΙ ειδικότερα:
- την Επιτροπή να εκδώσει, το καλοκαίρι του 2017, ερμηνεία των υφιστάμενων εποπτικών εξουσιών που προβλέπονται στη νομοθεσία της ΕΕ, με στόχο την αποσαφήνιση της χρησιμότητάς τους όσον αφορά τις πολιτικές δημιουργίας προβλέψεων για μη εξυπηρετούμενα δάνεια τις οποίες εφαρμόζουν οι τράπεζες δυνάμει του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου, καθώς και δυνάμει του άρθρου 104 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ (ΟΚΑ IV)· μετά την ερμηνεία από την Επιτροπή, το Συμβούλιο θα εξετάσει, εφόσον απαιτείται και κατόπιν διεξοδικής ανάλυσης των θετικών και αρνητικών σημείων, την τροποποίηση του άρθρου 104 της ΟΚΑ IV στο πλαίσιο της εν εξελίξει επανεξέτασης των ΚΚΑ/ΟΚΑ IV, σύμφωνα με τις επιλογές πολιτικής που παρουσιάζονται στην έκθεση ΜΕΔ·

¹ έγγρ. 9854/17

- την Επιτροπή να εξετάσει, στο πλαίσιο της εν εξελίξει επανεξέτασης των ΚΚΑ/ΟΚΑ IV, προληπτικούς μηχανισμούς στήριξης για την αντιμετώπιση ενδεχόμενης ελλιπούς δημιουργίας προβλέψεων για τα πρόσφατα χορηγηθέντα δάνεια· αυτοί οι εκ του νόμου προβλεπόμενοι μηχανισμοί στήριξης θα μπορούσαν να λάβουν τη μορφή υποχρεωτικής προληπτικής αφαίρεσης των ΜΕΔ από τα ίδια κεφάλαια, έπειτα από εκτίμηση των καταλληλότερων βαθμονομήσεων σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική·
- την Τραπεζική Εποπτεία της ΕΚΤ, σε συνεργασία με τις εθνικές αρμόδιες αρχές στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης, να εφαρμόσει, έως το τέλος του 2018, όσον αφορά τα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα της Τραπεζικής Ένωσης, κατευθυντήριες γραμμές ανάλογες με τις «Κατευθυντήριες γραμμές προς τις τράπεζες σχετικά με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια» που εξέδωσε ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (κατευθυντήριες γραμμές ΕΕΜ) για τα σημαντικά ιδρύματα, με στοχευμένες προσαρμογές όπου ενδείκνυται·
- την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) να εκδώσει, έως το καλοκαίρι του 2018, γενικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη διαχείριση των ΜΕΔ, σύμφωνα με τις προαναφερόμενες κατευθυντήριες γραμμές, με διευρυμένο πεδίο εφαρμογής στο οποίο θα εμπίπτουν όλες οι τράπεζες στο σύνολο της ΕΕ·
- την ΕΑΤ να εκδώσει, έως το καλοκαίρι του 2018, λεπτομερείς κατευθυντήριες γραμμές για τη χορήγηση και την παρακολούθηση των δανείων από τις τράπεζες, καθώς και για την εσωτερική διακυβέρνησή τους, στις οποίες θα μπορούσαν ιδίως να εξετασθούν ζητήματα όπως η διαφάνεια και η εκτίμηση της οικονομικής προσιτότητας του δανείου για τον δανειολήπτη· οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να αξιοποιούν τις υπάρχουσες εθνικές εμπειρίες, κατά περίπτωση·
- το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου να αναπτύξει, έως το τέλος του 2018, μακροπροληπτικές προσεγγίσεις για την πρόληψη της εμφάνισης προβλημάτων ΜΕΔ σε ολόκληρο το σύστημα, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των φιλοκυκλικών επιπτώσεων των μέτρων για την αντιμετώπιση των αποθεμάτων ΜΕΔ και των δυνητικών επιπτώσεων στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα·
- την ΕΑΤ, σε διαβούλευση με την ΕΑΚΑΑ, και τις αρμόδιες αρχές να εφαρμόσουν, έως το τέλος του 2018, ενισχυμένες απαιτήσεις όσον αφορά τη γνωστοποίηση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων και των μη εξυπηρετούμενων δανείων προς όλες τις τράπεζες·
- την ΕΑΤ να εκδώσει, έως τα τέλη του 2017, κατευθυντήριες γραμμές για τις τράπεζες όσον αφορά την παρακολούθηση των συγκεντρωτικών ηλεκτρονικών φακέλων με στοιχεία των τραπεζικών δανείων που περιλαμβάνονται στα επιλεχθέντα για έλεγχο χαρτοφυλάκια (loan tapes), καθορίζοντας τις ελάχιστες λεπτομερείς πληροφορίες που θα απαιτούνται από τις τράπεζες σχετικά με τα πιστωτικά τους ανοίγματα εντός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών·

- την EAT, την EKT και την Επιτροπή να προτείνουν, έως το τέλος του 2017, πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των υποδομών δεδομένων με ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία για τα ΜΕΔ και να εξετάσουν μήπως θα μπορούσαν να δημιουργηθούν πλατφόρμες συναλλαγών προκειμένου να τονωθεί η ανάπτυξη αυτής της δευτερογενούς αγοράς·
- την Επιτροπή να καταρτίσει, έως τα τέλη του 2017, σε συνεργασία με όλα τα αρμόδια θεσμικά όργανα και οργανισμούς και λαμβάνοντας υπόψη της τα εθνικά επιτεύγματα έως σήμερα, ένα προσχέδιο για την ενδεχόμενη δημιουργία εθνικών εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (ΕΔΠΣ), στο οποίο θα καθορίζονται οι κοινές αρχές για τις σχετικές περιμέτρους των περιουσιακών στοιχείων και της συμμετοχής, τα κατώτατα όρια μεγέθους των περιουσιακών στοιχείων, τους κανόνες αποτίμησης των περιουσιακών στοιχείων, τις κατάλληλες κεφαλαιακές δομές, τα χαρακτηριστικά διακυβέρνησης και λειτουργίας, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα· θα πρέπει επίσης να διευκρινίσει τον επιτρεπόμενο σχεδιασμό, σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ, περιλαμβανομένων της οδηγίας 2014/59/ΕΕ (BRRD) και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 806/2014 (KEME) και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, όσον αφορά τα μέτρα αρωγής για απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και τη χρήση των ΕΔΠΣ·
- την Επιτροπή να αναπτύξει, έως το καλοκαίρι του 2018, μια ευρωπαϊκή προσέγγιση για να προωθήσει την ανάπτυξη δευτερογενών αγορών ΜΕΔ, ιδίως προκειμένου να εξαλειφθούν τα εμπόδια για τη μεταβίβαση των ΜΕΔ από τράπεζες σε μη τραπεζικά ιδρύματα και για την απόκτησή τους από μη τραπεζικά ιδρύματα, με ταυτόχρονη διασφάλιση των δικαιωμάτων των καταναλωτών, καθώς και να απλουστευθούν και, ενδεχομένως, να εναρμονισθούν οι απαιτήσεις για τη χορήγηση άδειας σε τρίτους διαχειριστές δανείων, και να αναλάβει νομοθετική πρωτοβουλία προς την κατεύθυνση αυτή, εφόσον απαιτείται·
- την Επιτροπή να δημοσιεύσει, πριν από το τέλος του 2017, τα αποτελέσματα της συγκριτικής αξιολόγησης όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των εθνικών καθεστώτων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων (περιλαμβανομένων των καθεστώτων αφερεγγυότητας) από τη σκοπιά των πιστωτριών τραπεζών, παρέχοντας συγκρίσιμα κριτήρια, που θα πρέπει να είναι όσο το δυνατόν ακριβέστερα, για τα ποσοστά ανάκτησης, τους χρόνους ανάκτησης και το κόστος ανάκτησης σε όλα τα κράτη μέλη, καθώς και να αναπτύξει περαιτέρω την επικέντρωση σε ζητήματα που άπτονται της αφερεγγυότητας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, λαμβάνοντας υπόψη τις υπό εξέλιξη μεταρρυθμίσεις·

- τα κράτη μέλη να εξετάσουν, έως το τέλος του 2018, αξιοποιώντας ταυτόχρονα στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό τη συγκριτική αξιολόγηση, τη διενέργεια ειδικών αξιολογήσεων από ομοτίμους σχετικά με τα καθεστώτα αφερεγγυότητας σε ολόκληρη την ΕΕ, λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών διαφορών μεταξύ των νομικών συστημάτων και των πλαισίων αφερεγγυότητας των κρατών μελών·
- την Επιτροπή να αναλύσει περαιτέρω τη δυνατότητα ενίσχυσης της προστασίας των ενέγγυων πιστωτών·

9. ΣΥΜΦΩΝΕΙ να επανέρχεται στο θέμα αυτό σε τακτική βάση και αρχικά έπειτα από έξι μήνες, ώστε να προβαίνει σε απολογισμό της εξέλιξης των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη, της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού τομέα στο πλαίσιο αυτό και της ανάπτυξης δευτερογενών αγορών για συναλλαγές που αφορούν ΜΕΔ, να εκτιμά τη σημειούμενη πρόοδο με βάση αποτίμηση της Επιτροπής και να συντονίζει την επικοινωνία σχετικά με τα ΜΕΔ στην Ευρώπη.
